

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Coniugalia praecepta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Γαμικὰ παρὰ γέγραμματα.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΠΟΛΛΙΑΝΟΥ καὶ Εὐρυδίκης δι' ἑρμῆφιν.

ΕΤΑ' τὸν πάτριον θεσμόν, ὃν ὑμῖν ἡ τῆς Β
 Διμήτρως ἱέρφα σωφρογυμνῶσις ἐφύρ-
 μοσεν, οἶμαι καὶ τὸν λόγον ὁμοῦ συνεφα-
 πόμῳ ὑμῶν καὶ σωφρογυμνῶντα, χη-
 σιμον αὐτὴν ποιῆσαι καὶ τῶν νόμων παρὰ σω-
 δόν. ἐκ μὲν γὰρ τοῖς μουσικαῖς ἕνα τῶν αἰ-
 λικῶν νόμων ἰπποθρον ἐκάλουν, μέλος τῶν ἰπποκρίτων ὁρμῆς
 ἐπεφύλακτον (ὡς εἴκειν) ἐκιδόντα παρὰ τὰς οὐχίας φιλοσοφία
 ἢ πολλῶν λόγων καὶ κελευθῶν ἐόντων, ὅθεν ἡ τῆς ἀξίας αὐτοῦ
 δῆς ὁ γαμήλιός ἐστιν οὗτος, ὃ κατὰ δούσα τοῖς ἐπιβίου κρινω-
 νία συνιόντας εἰς ταῦτα, παρὰ τοῖς τε παρέχον καὶ χερσὶν αἰ-
 λήλοισι. ὧν οὖν ἀκχεῖσθε πολλάκις ἐκ φιλοσοφίας παρὰ βε-
 φόμῳ, κεφάλαια συντάξας ἐν ἑσὶν ὁμοίῳ βραχέως,
 ὡς διμημόνδρα μᾶλλον εἶη, κρινὸν ἀμφοτέρω πεμπῶ δῶ-
 ρον, ἀχόμῳ τῆς ἀφροδίτης καὶ μούσας παρὰ καὶ συνεργεῖν,
 ὡς μήτε λυραῖν ἢ μήτε κίθαραν μᾶλλον αὐταῖς ἢ τῶν γά-
 μον καὶ οἶκον ἐμμελεῖν ἢ μοσμένῳ παρέχον, ὅθεν λόγου καὶ ἀρ-
 μονίας καὶ φιλοσοφίας παρὰ σῆκεν. καὶ γὰρ οἱ παλαῖοι τῆς ἀφροδί-
 τη τὸν Ἑρμῆν συνήθισαν ὡς τῶν γάμων ἡδονῆς μά-
 λιστα λόγου δεομένης, τὴν τε πεφθῶ καὶ τῆς χερσὶν, ἵνα πείροι-
 τες διαφρατίωνται παρὰ δὴ ἡλῶν ἀβέβαια, μὴ μαχό-
 ροι μὴ δὲ φιλονηκῶντες. ὁ Σόλων ἐκέλευε τὸν ὑμῶν τῶν
 νυμφῶν συνήθειαν κλίεσθαι μῆλον κυδωνίου καὶ ἀφραγύσας,
 ἀντιόμῳ (ὡς εἴκειν) ὅτι δει τὴν ἀπὸ σώματος καὶ φωνῆς
 χερσὶν, ἀάροσιν εἶη) παρὰ τὴν καὶ ἡδῆσαν. ἐκ βοιωτίας τὸν ὑμ-
 φῶν καὶ ἀκαλύφαιτες, ἀσφραγῶν τε φαροσιν ἐκείνη τε
 γὰρ ἡδῆσαν ἐκ βαρυτάτης ἀκαθῆς καρπὸν ἀναδίδωσιν, ἢ τε
 ὑμῶν τῶν μὴ φουρνῆ μὴτε διεχέρονται τῶν παρὰ τὴν χαλε-
 πότη καὶ ἀηδῆσαν αὐτῆς, ἢ μερῶν καὶ γλυκεῖαν παρὰ συμ-
 βίωσιν. οἱ τῶν παρὰ τῶν παρὰ τῶν διαφορῶν μὴ ὑπε-
 μείναντες, ὅθεν ἀπολείποσι τῶν ἀφροδίτης τῶν σαφ-
 λῶν ἐτέροις παρὰ ἡμῶν. πολλὰ δὲ καὶ τῶν νεογάμων διεχέ-
 ράσασθαι ἀφροδίτης παρὰ τῶν νυμφῶν, ὁμοῖον ἔπαθον πάθος
 τοῖς τὴν μὴ πληγῆ τῆς μελίτης ὑπομείνας, ὅθεν κηρίον
 παρὰ ἡμῶν. ἐκ δὲ ἡ μάλιστα δει τῶν διαφορῶν καὶ τῶν
 παρὰ κρῆσας φυλάττεσθαι τοῖς γεγαμηκέσας, ὁρῶντας ὅτι καὶ
 τὰ συναρμοσθέντα τῶν σιδῶν, κατὰ δὲ καὶ μὴ ὑπο τῆς
 τυρούσης ραδίως ἀφραπῶν παρὰ φάσας, χερσὶν δὲ τῶν δὲ μὴ
 συμπῆξιν λαβόντων, μόνον ὑπο πύρος καὶ σιδῆρος ἀφραλύεται.
 ὡς παρὰ τὸ πῦρ ἀφραπῶν μὴ δὲ χερσὶν ἐκ ἀχούρις καὶ ἀφρα-
 λίδι καὶ ἀφραπῶν, ὅθεν ἡ τῶν παρὰ τῶν ἀφραπῶν ἐτέροις δι-
 ναμῶν φέρειν ἀφραπῶν καὶ βέβαιον ὅθεν ἀφραπῶν, ἔτω τὸν ἀπὸ σώ-
 ματος καὶ ὡσὲν ὅθεν ἡ νεογάμων ἀφραπῶν ἀφραπῶν,
 δει μὴ ἀφραπῶν μὴ δὲ βέβαιον νομίζεσθαι, αὐτὴν τῶν ἡδῆσαν ἡδῆσαν
 γαίς, καὶ τῶν φροσύνων ἀφραπῶν ἐμψυχῶν λαβῶν ἀφραπῶν.

PLVTARCHI

Coniugalia praecepta.

PLVTARCHVS POLLIANO & Euridica S. P. D.

OST patriam legem, quam vo-
 bis in coniugalem thalamum
 conclusis antistita Cereris im-
 posuit, arbitror etiam oratio-
 nem nostram utile aliquid le-
 giq; consonum facturam, si vos
 vna compellet, hymenazumq;
 concelebrat. De musicis modis vnus Hippotho-
 rus appellatus fuit quod scilicet eo equi ad coitu
 excitarentur. Sed cum multae sint in philosophia
 pulchrae disputationes, nulli eorum postponenda
 videtur esse nuptialis oratio, quae ad vitae societate
 coniungentes sese demulcens, placidos mutuo si-
 bi cicureq; reddit. Itaque eorum, quae vos in phi-
 losophia educati saepe audiuiatis, capita similitu-
 dinibus quibusdam breuib; complexus, vt eo fa-
 cilius memoria teneri possent, commune ambo-
 bus donum mitto: Musas comprecans, vt adesse
 Veneri, eiq; operam suam dare dignentur: non e-
 nim tam lyrae aut citharae quam coniugii & rei fa-
 miliaris concentum ab iis instrui oratione, con-
 cinnitate, & philosophia conuenit. quando etiam
 prisci Mercurium iuxta Venerem collocabant, vt
 ostenderent matrimonii voluptatem maximè o-
 rationis indigere: itemque Suadam & Gratiar;
 vt docerent coniuges inuicem quae vellent impe-
 trare debere persuadendo, non pugnando, aut ri-
 xando. Solon iubebat sponsam cum sponso con-
 cubituram prius manducare malum Cydonium:
 innuens ea re, primam quae ore & voce initur gra-
 tiam concinnam debere esse & suauem. In Bceo-
 tia sponsam velantes aspharagonia coronant. Haec
 enim planta dulcissimum ex asperrima spina fru-
 ctum edit: & sponsa non fugienti aut aspernan-
 ti quod primò insuauem se & difficilem ipsa pra-
 ebet, mansuetam ac dulcem vitae sociam se pra-
 ebet. Qui verò primas virginum dissensiones non
 sustinent, nihilo saniores iis sunt qui immaturae
 offensi vix sapore, maturas aliis relinquunt.
 Multae etiam recens nuptae à maritis ob primas
 actiones abalienatae animis, eadem sunt condi-
 tione qua qui ictum apes pertulerunt dimisso fa-
 uo. Sunt autem inito matrimonio praesertim
 principio cauendae dissensiones & offensa: con-
 siderandumque est vasa quae ex partibus com-
 pinguntur, initio facile quauis allisione diuellit:
 vbi verò temporis progressu compages firmata
 est, solideque coaluerunt, vix igni & ferro dis-
 solui. Sicut ignis in paleis aut pilis leporum fa-
 cilimè exardescit, mox autem extinguitur, nisi
 materiam quae ei sustinendo & nutriendo sit a-
 pra, inueniat: ita amor recens coniunctorum à
 forma corporis incensus, durabilis & stabilis non
 est putandus, nisi in ipsis animis defixus men-
 temq; occupans viuam nanciscatur affectionem.

Quem
 capiant
 amoris p
 pateque
 ejs, vxo
 habent.
 quos ven
 eis vfa est
 Vlysem
 secum v
 rò mal
 rare pr
 cecos du
 pericos se
 cum regis
 men vide
 rantes non
 sis, veluti
 consuece
 ciem non
 faciunt vt
 modo qui
 vxoribus,
 primunt,
 cum oport
 equo, ita d
 videmus e
 lucidam,
 contra pu
 suo marico
 & abscond
 simul cum
 re. quae en
 eius loco i
 tessera m
 cum (sum
 uiori adfo
 mnes res
 viritame
 Sol Aquil
 enim ven
 piofo flatu
 Sole autem
 te, praest
 modo plur
 eripere con
 cidis verb
 mediocrit
 cum qui p
 uerius f
 cto est) cur
 osculari, &
 pius coram
 & cum qu
 culto, qui
 reprehend
 & omnibu
 gemmis or
 beat rebu
 lus est vfu
 sonos non
 prauum, q
 tetrici, lat
 vxor inuti
 quarente
 tur, serias
 rum insua

Quemadmodum pisces medicamentis celeriter capiuntur, sed esui inutiles fiunt: sic mulieres quæ amoris poculis & veneficiis viros captant, voluptateque in suam potestatem redigunt, stupidos eos, væcordes, corruptosq; deinceps vitæ socios habent. nam Ciræ quidem nihil profuerunt ii quos veneficio mutauerat, neque vllam ad rem eis vfa est cum in canes & asinos degenerassent: Vlysem autem prudentem virum, prudenterque secum versantem supra modum dilexit. Quæ verò malunt fatuis imperare viris, quàm obtemperare prudentibus: eorum sunt similes, qui in via cæcos ducere malunt, quàm videntes & itineris peritos sequi. Non credunt mulieres, Pasiphaen cum regis esset vxor, bouem adamasse: cum tamen videant quasdam, quæ austeros & temperantes non ferunt, intemperantibus & libidinosis, veluti canibus quibusdam aut hircis, libentius confuescere. Qui ob imbecillitatem aut molliciem non possunt insilire in equos, illos condocerunt vt se submittant ac ingeniculent. eodem modo quidam ducendis nobiles vel opulentis vxoribus, non sese meliores redigunt, sed illas deprimunt, vt humilibus facilius imperare possint. cum oportuerit ratione habita vt magnitudinis in equo, ita dignitatis in muliere, fræno vti. Lunam videmus eum longè à Sole distat illustrem esse ac lucidam, obscurari autem cum ei appropinquat: contra pudica mulier maximè cerni debet cum suo marito, eo autem absente domi se continere & abscondi. Non rectè est ab Herodoto dictum, simul cum tunica mulierem verecundiam exuere. quæ enim casta est, posita veste verecundiam eius loco induit, maximaq; verecundia coniuges tessera maximi inuicem amoris vtuntur. Sicut cum sumuntur duæ consonæ voces, cantus grauiori adscribitur: ita in familia rectè instituta omnes res geruntur quidem consensu coniugum, viritamen vel imperium vel consilium elucet. Sol Aquilonem vicisse aliquando traditur, cum enim ventus adimere homini pallium vellet copioso flatu, arctius hic id contraxit atque tenuit. Sole autem post ventum calidis radiis eum vrente, præ æstu simul cum pallio tunicam exiit. Hoc modo plurimæ agunt mulieres: maritis vi luxum eripere conantibus repugnant & irascuntur: placidis verbis suadentibus missum eum faciunt, mediocritatemque seruant. Cato senatu mouit eum qui præsentem filia osculatus erat vxorem, seuerius fortassis æquo. Sed tamen si est (vt profectò est) turpe cõiuges in præsentia aliorum blandiri, osculari, & amplecti sese inuicem: qui non sit turpius coram aliis rixari & conuicia mutua iacere? & cum quæ ad amorem pertinent agantur in occulto, qui conueniens sit maritum in castiganda, reprehendendave coniuge libertate vti aperta & omnibus conspicua? Sicut speculum auro & gemmis ornatum nihil valet, nisi similem exhibeat rebus imaginem: sic diuitis mulieris nullus est vsus, vitam viro similem, moresque consonos non gerentis. Vitiosum est speculum & prauum, quod læti, imaginem tristem: tristis ac tetrici, lætam atque renidentem præbet: ita & vxor inutilis ac intempestiua est: quæ lusum quærente oblectationemque viro toruum tuetur, serias res agente ludit ac ridet: quorum alterum insuauis est, alterum cõtemnentis maritum.

A ἢ Διὸς τῶν φαρμάκων ἦρα, τὰ χυμὸν αἰρεῖ καὶ λαμβάνει φάρμακον τὸν ἰχθυῶν, ἀβρωτὸν δὲ ποιεῖ καὶ φάρμακον οὕτως αἰφίλβατα καὶ χρησιμῆς ὅτι τεχνολογίας τοῖς ἀνδράσι, καὶ χερσὶ μύρια δι' ἠδονῆς αὐτοῖς, ἐμπλήκτοισι καὶ ἀνοήτοις καὶ διεφθαρμένοις συμβουδοῖσι· ὁ δὲ γὰρ τὸ Κίρκιον ὠνήσαν οἱ καὶ φαρμακδύνητες, ὁ δὲ ἐχρήσατο πρὸς ὁδὸν αὐτοῖς ὑπὸ καὶ ὄνοις ἡρομένοισι τὸν δὲ Ὀδυσσεὰ νόον ἔχοντα καὶ σωόντα φρονίμως, ὡς φησι γράψεν. αἱ βελόνην μᾶλλον ἀνίστην κρατεῖν ἀνδρῶν ἢ φρονίμων ἀκούειν, εἰκόσσι τοῖς ἐν ὁδῷ βουλομένοις μᾶλλον ὀδηγεῖν τυφλοῖς, ἢ τοῖς γνώσοισιν ἀκούουσι καὶ βλέποισι.

B Τὴν Πασίφαιαν ἀπιστοῖν ἐραδίῳ βασιλῆϊ στυγέσσει, ὡς ἐρασαί τοις μὲν ἀνθρώποις καὶ σάφρονας βαρυνόμενας, τοῖς δὲ ἐξ ἀκρασίας καὶ φιληδονίας κεκραμένοις, ὡς φησὶ ἄνδρῶν ἢ βέλους, ἢ δὲ στυγέσσει. Οἱ τοῖς ἵπποις ἐφάλλεσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν ἢ μαλακίαν, αὐτοῖς ἐκείνοις οὐκ ἐξίτηται καὶ ὑποπίπτειν διδάσκουσιν. ὅπως ἐνοιοὶ τῶν λαβόντων ὑγίαις ἢ πλοισίας γυναικῶν, οὐχ ἑαυτοῖς ποιοῦσι βελτίους, ἀλλ' ἐκείνας ἀειχλοῦσι, ὡς μᾶλλον ἄρξοντες ἐπαφῶν ἡρομένων. δεῖ δὲ, ὡς φησὶ ἵππου ὁ μέγιστος φυλάττειν, καὶ ὁ ἀξίωμα τῆς γυναικῶν, χρῆσθαι τὰ χαλινῶ. Τὴν σελιῶν, ὅταν ἀποστῇ τῆς ἠλίου, ἀειφαῖ καὶ λαμπαρὰ ὀραῖ μιν, ἀφανίζεται δὲ καὶ κρύπτεται πλησίον ἡρομένη τὴν δὲ σάφρονα γυναικᾶ δεῖ τοῦ ἀνδρῶν, ὅρασθαι μάλιστα μὲν τῶ ἀνδρὸς οὐσαν, οἰκουρεῖν δὲ καὶ κρύπτεσθαι μὴ παρόντος. ὁ δὲ ὀρθῶς Ἡρόδοτος εἶπεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἅμα τὰ χαλινῶ ἐκδέχεται καὶ τὴν ἀιδῶ. τοῦ ἀνδρῶν γὰρ ἡ σάφρων ἀπενδέχεται τὴν ἀιδῶ, καὶ τὰ μάλιστα φιλεῖν, ὁ μάλιστα ἀδεῖσθαι, συμβόλων χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους. Ὡς φησὶ ἀφροῖσι δύο σύμφωνοι ληφθῆσαι, τῶ βαρύτερου γίνεται ὁ μέγιστος, οὕτω πᾶσα πρῶξις ἐν οἰκίᾳ σάφρονουση πρῶξιται μὲν ὡς ἀμφοτέρων ὁμοιοῦτων, ὅτι φανῆ δὲ τὴν τῶ ἀνδρὸς ἡγεμονίαν, ἢ καὶ πρῶξιται. Ὁ ἠλῖος τὸν βορέαν ἀνέκασεν. ὁ γὰρ ἀφροῖς τῶ μὲν ἀέμεν βιαζόμενου δὲ ἰμάτιον ἀφελῆσαι, καὶ λαμπαρὸν καὶ ἀπνέοντος, μᾶλλον ἐσφίγη καὶ σπῆσε τὴν ἀειβολήν. τῶ δὲ ἠλίου μὲν ὁ πνεῦμα θερμὸν ἡρομένης θαλάσσης, εἴτα καυμαλίζόμενος, καὶ τὸν χαλινῶ τὰ ἰμάτια πρὸς ἀπεδύσασθαι. τῶ ποιοῦσιν αἱ πλῆσθαι γυναικῶν ἀφροῖσι τοῖς ἀνδράσι βία τὸν ἡρομένη καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀφροῖσι καὶ χαλεπαίνουσιν ἂν δὲ πειθωνται μὲν λόγου, πρῶως ἀποπίνονται καὶ μετελάζουσιν. Ὁ Κάτων δὲ βάλει τὸν βελῆν τὸν φιλήσαντα τὴν ἀει γυναικᾶ τῆς θυγατρὸς παρῆσθαι. τῶ μὲν οὖν ἴσως σφοδρῶτερον εἰ δὲ ἀφροῖς ἐστὶν (ὡς φησὶ ἐστὶν) ἐτέρων παρόντων ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν καὶ ἀειβάλλειν ἀλλήλους, πῶς ὁ δὲ ἀφροῖς ἐτέρων παρόντων λοιδόρεσθαι καὶ ἀφροῖς πρὸς ἀλλήλους; δεῖ τὰς μὲν ἐπὶ τῶ ξῆς καὶ φιλοφροσύνας ἀπορρήτοις πρὸς τὴν γυναικᾶ ποιεῖσθαι, νεφεσία δὲ καὶ μέμψις παρρησία χρῆσθαι φανερά καὶ ἀναπεπταμένη. Ὡς φησὶ ἐσπῆρε κατεκδασμένης χροῦσῶ καὶ λίθοις ὄφελος ὁδὸν ἐστὶν, εἰ μὴ δείκνυσι τὸ μορφῶν ὁμοίαν οὕτως ὁ δὲ πλοισίας γαμετῆς οἰοῖσιν, εἰ μὴ παρέχῃ τὸ βίον ὁμοίον τὰ ἀνδρῶν καὶ σύμφωνον ὁ ἦτος. εἰ χαίροντος μὲν, εἰκόνα σκυθροπῆν ἀποδίδωσι ὁ ἐσπῆρον, ἀφροῖς δὲ καὶ σκυθροπῆς ἵππος, ἰλαρὸν καὶ σεσηρῆαν, ἢ μὲν τῆ μὲν ὄντι καὶ φάρμακον. ὁ δὲ οὖν καὶ γυνὴ φάρμακον καὶ ἀφροῖς, ἢ παῖζαν μὲν ὀρμημένη καὶ φιλοφροῖσθαι τῶ ἀνδρὸς, ἐσχυροπῆκα· σπουδαζόντες δὲ, παύζουσα καὶ γελῶσα· ὁ μὲν γὰρ ἀφροῖς ὁ δὲ, ὀλιγαείας.

dem malorū Græcis barbarisq; intulit. Romanus ille amicis castigantibus, quod pudicæ, diuiti, formosæq; vxori nuncium remisisset: pede porrecto, Hic quoq; , inquit , calceus pulcer adspectu est ac nouus sed nemo scit vbi me premat. Ergo nō doti, non natalibus, non pulcritudini fidere debet matrona, sed iis reb. freta esse, quibus maximè maritum tangit: consuetudine inquam, morū comitate, & obsequio: vt ea in singulos dies nō dura, neq; molesta, sed concinna & grata iucundaq; præstet. Quo n. pacto medici febres ex occultis causis paulatimq; collectis ortas periculosiores iudicant iis quæ illustribus & manifestis de causis existunt: eodē que plerosq; fallunt exiles, continentes quotidianæq. offensæ coniugum gaudijs diuellunt læduntq; conuictū. Rex Philippus deperibat Thesalicam quandam mulierē, que veneficio eum circumuenisse dicebatur. operam dedit Olympias, vt eam in suam redigeret potestatē. cū in conspectum ea reginæ venisset, neq; forma tantūm videretur egregia, sed & collocuta esset neque abiectē neq; imprudēt: Facebant, inquit Olympias, calumniæ. tibi tua in teipsa sunt reposita veneficia, itidem eam beneuolentiam mariti nulla res potest abolere quam vxor moribus & virtute sibi parauerit, dotem, genus, medicamēta, ipsumq; adeo Veneris celtum in sese ipsa collocās. Rursum Olympias cum aulicus quidam adolescens formosam, sed malè audiētē duxisset vxorem: Hic, inquit, si ratione esset præditus, nunquam profectō oculis matrimonium coiuisset. Enimuerō non oculis, nō digitis ista res agenda est: quod faciunt nonnulli, dotem supputantes sponsæ, non explorantes qualis in conuictu sit futura. Socratis est præceptum, adolescentes, si in speculū intueantur, turpes formæ vitium debere morum virtute corrigere: formosos adhibere diligentiam, ne pulcritudinē prauitate morum contaminent. Sic matrona etiam in manibus speculū vbi erit, sic secum loquatur, deformis si est, Quid essem, si deforet pudicitia? si elegante forma, Quanti fiam si accedat pudicitia? maius enim decus adfert deformi amor moribus conciliatus probis, quàm si ob pulcritudinē diligeretur. Lyfander cum Siciliæ tyrannus filiabus eius vestes cincinnosq; preciosos mitteret, dona ista repudiauit: quod diceret hoc ornatu filias suas dedecoratum potius quàm ornatum iri. Sed prior Lyfandro id docuit his versibus Sophocles:

*Non hac ornatus, sed deformitas, tuæ
Mentis (miser) putabunturq; insania.*

ornatus enim, vt dicebat Crates, est id quod ornat. præstant autem hoc ea quæ decentiorem faciunt mulierem. non autem id aurum potest, aut smaragdus aut coccina tinctura, sed quæ grauitate, modestia, ac verecundia informant. Qui lunoni nuptiali seu pronube sacrificant, ii fel non cum reliqua conficiunt victima, sed exemptum apud altare abiiciunt. quo instituto legis autor obscure significauit, coniugio nunquam debere bilem iramq; interesse. nam matris familiās austeritatem esse oportet, vt & v. ni, vtilem suauitateq; conditam: non aloes in morem acerbam, & quæ medicamento instar ingrata sit. Xenocratem Plato, virum bonum & honestum alioqui, sed moribus aliquanto seuerioribus, horrtatus est vt Gratiis sacrificaret. existimo autē pudicæ mulieri apprimè apud virū gratiis opus esse, vt quod aiebat Metro-

A δα κακῶν Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις ἐποίησεν. ὁ Ῥωμαῖος ἔπαυσε τῆς φίλων του τετάρτου ὅτι σώφρονα γυναικα καὶ πλοισίαν καὶ ὠραίαν ἀπέπεμψε, τὸν κάλλιον αὐτοῖς παρτίνας,

Καὶ γὰρ οὗτος (ἔφη) καλὸς ἰδεῖν, χαρῆς, ἀλλ' ὁσδεῖς οἱ καὶ κακῶν θεῶν καὶ κακῶν θεῶν π. 164.
δεν ὅπου μεθλίβει. δεῖ τοίνυν μὴ παρτίκι, μηδὲ γῆρι, μηδὲ κάλλι τὴν γυναικα πρὸς θύειν, ἀλλ' ὅς οἱ ἀπτεται μά-
λισα τῶ ἀνδρὸς, ὁμιλία τε καὶ ἡθῆ, καὶ συμπεριφορᾶ, ταῦ-
τα μὴ σκληρᾶ, μηδ' ἀνιδύνα καὶ ἡμέραν, ἀλλ' ἀάρμο-
σα καὶ ἄλυπα καὶ παρτίφι παρτίχην. ὡς παρτί οἱ ἰα-
C ἔσθι τοῖς ἔξ ἀπὸν ἀδῆλων καὶ κατὰ μικρὸν συλλεγόμε-
νων γυναικῶν πύρεσις μάλλον δεδδίκασιν, ἢ τοῖς ἐμφα-
νεῖς καὶ μεγάλας παρτίσεις ἐξῆλθαι. οὕτω τὰ λαοθητιον-
τα τοῖς πολλοῖς μικρᾶ καὶ συνεχῆ καὶ κατημερινὰ παρτί-
κερῶ μάλα γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς, μάλλον δειξοσι καὶ λυμαί-
νεται τὴν συμβίωσιν. Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ἦρα Θεασα-
λῆς γυναικὸς ἀπὸν ἐχούσης καὶ φαρμακῶν αὐτὸν ἐ-
σπούδασε οὖν ἢ Ὀλυμπίας λαβεῖν τὴν ἀνδρῶν ἰσο-
χειριον. ὡς δεῖ οἱ ἔλθουσα, τὸ, τε εἶδος ἀπαρτίσης ἐφα-
νη, καὶ διελέρθη παρτί αὐτῶ ὅτι ἀγῆνας ὁσδὲ ἀσυνέτως,

Χαίρετῶσαν (εἶπεν ἢ Ὀλυμπίας) αἱ ἀφαιβολαί. σὺ γὰρ ἐ-
C σεαυτῆ τὰ φάρμακα ἔχῃς. ἀμαχοῦ οὖν πὶ γίνεται παρτί-
γμα γαμῆτη γυνῆ καὶ νόμιμος, ἀν' ἐν αὐτῆ πῶντα θεμῆτη,
καὶ παρτίκα καὶ γῆρος, καὶ φάρμακα, καὶ τὸν κερὸν αὐτὸν, ἡθῆ
καὶ ἀρετῆ κατεργάτῃ τὴν δύνουσι. Πάλιν ἢ Ὀλυμπίας,
ἀυλικὸς πῆρος νεανίσκου γῆμῆτος ἀπαρτίτη γυναικα κακῶς
ἀκούουσαν, Οὗτος (εἶπεν) οὗ ἔχῃ λογισμὸν. οὐ γὰρ αὐ-
τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐγῆμε. δεῖ δὲ μὴ τοῖς ὀμμασι γαμῆν, μηδὲ
τοῖς δακτύλοισι. ὡς παρτί ἐνοι ψηφίσαντες πόσα φέρουσαν
λαμβανούσιν, οὐ κείναντες πῶς συμβίωσομεν. Ὁ Σω-
κράτης ἐκέλευε τῆς ἐσοπτεριζομένων νεανίσκων τοῖς μὲν ἀ-
D γροῖς, ἐπὶ μορφοδοτα τῆ ἀρετῆ, τοῖς δὲ καλοῖς, μὴ καται-
γῆμῃ τῆ κακία ὁ εἶδος. καλὸν οὖν καὶ τὴν οἰκεδέσσοιαν,
ὅταν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχη ὁ ἐσοπτερον, αὐτῶ ἐν αὐτῆ ἀφα-
λαεῖν, τὴν μὲν ἀγῆραν, Τί οὖν ἀν' μὴ σώφρων γῆρωμαι;
τὴν δὲ καλίω, Τί οὖν ἀν' σώφρων γῆρωμαι; τῆ γὰρ ἀ-
γῆρᾶ σεμνὸν εἰ φιλεῖται ἀφ' ὁ ἦθος μάλλον ἢ ὁ κάλλος.
Ταῖς Λυσαιδρου θυγατῶσιν ὁ τυραννος ὁ Σικελικὸς ἰμάτια
καὶ πλόκια τῆς πολυτελῶν ἐπέμψεν. ὁ δὲ Λύσαιδρος οὐκ
ἔλαβεν, εἰπὼν, Ταῦτα τὰ κόσμια καταιγῆμῃ μου μάλλον ἢ
χρῆσῆσθαι τῆς θυγατέρας. παρτίτερος ἢ Λυσαιδρου Σοφο-

E κλῆς τῶτο εἶπεν,

Οὐ κόσμος, οὐκ, ὦ τῆμον, ἀλλ' ἀχρῆμια
Φάνοιτ' αὐτῆ σῶν τε μῆρῆτης φρενῶν. Κόσμος γὰρ
ἔστιν (ὡς ἔλεγε Κράτης) ὁ χρῆμοιῶν χρῆμει δὲ ὁ χρῆμοιῶ-
τέρον γυναικα ποιουῶ ποιεῖ δὲ ταῦτω οὐ χρῆσῆς, ἔτε σμά-
ραδῶς, οὐτε κόκχης, ἀλλ' ὅσα σεμνότητος, ἀφαιτίας, ἀδδῶς
ἐμφασιν ἀετῆσιν. Οἱ τῆ γαμῆλια θύοντες ἦρα τὴν
γῆλιῶ οὐ συνηθαγίζοσι τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς, ἀλλ' ἐξελόντες
ἐρρίψαν παρτί τὸν βωμόν. ἀνιτομῆτου τῶ νομοθέτου, ὁ μηδὲ-
ποτε δεῖν γῆλιῶ μηδὲ ὀργῆν γῆμῃ παρτίνα. δεῖ γὰρ εἶ) τῆς
οἰκεδέσσοινης, ὡς παρτί οἴνου, ὁ αὐτηρόν, ὁ φέλιμον καὶ ἡδῶ, μὴ
πικρὸν, ὡς παρτί ἀλῆς, μηδὲ φαρμακῶδες. ὁ Πλάτων παρτί
Ξενοκράτει βαρυτέρω ὁ ἦθος ὄντι, πᾶλλα ὁ καλῶ κατῆ-
θῶ, παρτίκελ ἐνέτο θύνηταῖς χῆρῶσιν. οἶμα δὴ καὶ τῆ σώφρονι
μάλισα δεῖν παρτί τὸν ἀνδρα χῆρῶσιν, ἴν' (ὡς ἔλεγε Μῆρῆ-

δωρεῶς) ἠδέως στωικῆ, καὶ μὴ ὀργιζομένη ὅτι σάφρονος. δεῖ γὰρ
 μήτε τὴν εὐτελῆ, κατὰ εὐερίαν ἀμελεῖν, μήτε τὴν φίλα-
 δρον, φιλοφροσύνης. ποιεῖ γὰρ ἡ χαλεπότης ἀνδρῶν τὴν εὐτα-
 ξίαν τῆς γυναικὸς, ὡς παρ' ἠρύπαρτα τὴν ἀφέλξαι. Ἡ φο-
 βουμένη γελᾶσαι παρὸς τὸν ἀνδρα καὶ παρὰ ζῆλον, ἵνα μὴ φα-
 νῆ δρασίαν καὶ ἀλόγιστον, ὅθεν δὲ φέρει τῆς, ἵνα μὴ δοκῆ
 μυεῖσθαι τὴν κεφαλὴν, μηδὲ ἀλόφονος καὶ ἵνα μὴ
 φουκοῦται ὁ σάφρων, μηδὲ νηπιόμηνος. ὀραμὸν δὲ καὶ
 ποιητῶν καὶ ῥητόρων, ὅσοι φέρουσι τὸ παρὶ τὴν λέξιν ὀχληκὸν
 καὶ ἀνελευθεροῦν καὶ κακὸν ἔργον, τοῖς παρὰ γὰρ καὶ ταῖς οἰ-
 κνομίαις καὶ τοῖς ἠγεῖται ἀγὰν καὶ κινεῖν τὸν ἀφροατὴν φιλο-
 τεχνῶν. διὸ δεῖ καὶ τὴν οἰκονομίαν παρὰ τὸ παρὶ τὸν καὶ
 ἐπαρκεῖν καὶ παρὰ γὰρ καὶ, ἀποδοῦναι, φέρειν καὶ παρα-
 τεῖσθαι. μᾶλλον ὅτι φιλοτεχνῶν ἐπὶ ταῖς ἠγεῖται καὶ βιωτικῆς χά-
 ρισι παρὸς τὸν ἀνδρα, τὴν καλῶν μὲν ἠδονῶν στωικῶν ζουσαν αὐ-
 τὸν. αἱ δὲ ἀρεα φύσφις αὐτῆς καὶ ἀρεατος γήνηται, καὶ ἀν-
 δρωτος, ἀγνωμονεῖν δεῖ τὸν ἀνδρα καὶ κατὰ τὸν Φωκίων
 ὁ Ἀντιπατρῶν παρὰ τὴν αὐτῆς παρὰ τὸν οὐ καλῶν ὅθεν
 παρὰ τὸν αὐτῆς, εἶπεν, Οὐ δυνάσασθαι μοι καὶ φίλα χεῖρα καὶ
 κόλαξιν. οὐτὼ λογίζεσθαι παρὶ τῆς σάφρονος καὶ ἀρεατος
 γυναικὸς, Οὐ δυνάσασθαι τῆ αὐτῆς, καὶ ὡς γὰρ καὶ ὡς ἐπαρ-
 ρα στωεῖναι. Ταῖς Αἰγυπτίαις ὑποδήμασι χεῖρα παρ-
 τειον ὀκλίω, ὅπως ἐπὶ οἰκὸν διημερῶσιν τῶν δὲ πλείων
 γυναικῶν αἱ ὑποδήματα δὲ χρυσοῦ παρὶ τῆς, καὶ φέ-
 λλια καὶ παρὶ τῆς, καὶ πορφύρας, καὶ μύρρα, ἐνδον
 μύρριον. Ἡ Θεανὸν παρὶ τῆς τὴν χεῖρα παρὶ τῆς, καὶ φέ-
 λλια ἰμάτιον. πῶς δὲ εἶπόντος, Καλὸς ὁ πῆχυς, Ἀλλ' οὐ
 δημόσιος, ἔφη. δεῖ δὲ μὴ μόνον τὸν πῆχυ, ἀλλὰ μηδὲ τὸν
 λόγον δημόσιον εἶναι τῆς σάφρονος, ἀλλὰ τὴν φωνὴν, ὡς ἀ-
 πογύμνωσιν, ἀδείσασθαι καὶ φυλάττεσθαι παρὸς τοῖς ἐκτός.
 ἐπορεύεται γὰρ αὐτῆ καὶ πάθος καὶ ἦθος καὶ ἀρεατος λα-
 λούσης. Τὴν Ἡλείων ὁ Φειδίας Ἀφροδίτῃ ἐποίησε χε-
 λωνίω παρὸς τῆς, οἰκουμένης σύμβολον ταῖς γυναιξὶ καὶ
 σιωπῆς. δεῖ γὰρ ἡ παρὸς τὸν ἀνδρα λαλεῖν, ἢ ἀρεατος ἀνδρός,
 μὴ διερχομένην εἰ δὲ ἀλλοτείας γλώσσης, ὡς παρ' αὐλη-
 τῆς, φησὶν. σεμνότερον οἱ πλούσιοι καὶ οἱ βασιλεῖς π-
 μύρτες τοῖς φιλοσόφοις, αὐτοῖς τε χρῆσασθαι καὶ κείνοις. οἱ δὲ
 φιλόσοφοι τοῖς πλοῖσις χεῖρα παρὸς τῆς, ὅθεν ἐκείνοις ποιού-
 σιν ἐνδοξοῖς, ἀλλ' αὐτοῖς ἀδδοξότεροι. τὸ τοῦ συμβαίνει καὶ
 παρὶ τῆς γυναικὸς. ὑποτάττουσιν μὲν γὰρ ἐαυτὰς τοῖς ἀν-
 δράσιν, ἐπαρκεῖν τῆς βουλήμηναι μᾶλλον τῆς κρα-
 τυμῶν ἀρημονοῦσι. κατὰ τῆς δὲ τὸν ἀνδρα τῆς γυναι-
 κὸς, οὐχ ὡς δεσπότην κτήματος, ἀλλ' ὡς ψυχῆς σώματος,
 συμπαροῦντα καὶ συμπεφυκότα τῆς οἰκίας. ὡς παρ' οἷον σώ-
 ματός ἐστι κηδεσθαι μὴ δουλεύειν ταῖς ἠδοναῖς αὐτῆς, καὶ
 ταῖς ἐπιθυμίαις οὐτὼ γυναικὸς ἀρχὴν εὐφραίνοντα καὶ χα-
 ρεῖσθαι. Τῶν σωμάτων οἱ φιλόσοφοι τὰ μὲν ἐκ διεσώτων
 λέγουσιν εἶναι, κατὰ τῆς ὅσον καὶ φρατόπεδον. τὰ δὲ ἐκ σωμα-
 τολογῶν, ὡς οἰκίαν, καὶ ναῦν. τὰ δὲ ἐκ ὠμῶν καὶ συμφοῆς,
 κατὰ τῆς τῆς ζώων ἐκαστον. χεῖρα οἷον καὶ γάμος, ὁ μὲν
 τῆς ἐρώντων, ἐκ σωματῶν καὶ συμφοῆς ἐστίν. ὁ δὲ τῆς ἀρε-
 παρὶ τῆς ἢ τέκνα, γαμοῦντων, ἐκ σωματῶν ἐκαστον. ὁ δὲ τῆς
 σὺν χεῖρα παρὸς τῆς ἐκ διεσώτων, οἱ στωικεῖν αἱ πῆς ἀλλή-
 λους οὐ συμβαίνει νομίσθεν. δεῖ γὰρ, ὡς παρ' οἱ φροσῆς τῆς ὕψων
 λέγουσι δὲ ὅλων χεῖρα τὴν κηδεσθαι, οὐτὼ τῆς γαμοῦντων,

A dorus, suaviter cum eo vitam degat, neq; pudicitia
 sua stomachum ei moueat. nam neq; mundicies
 frugali, neq; blandicia ei quæ maritum diligit, ne-
 gligendæ sunt : cum morositas infuauem reddat
 modestiam, itemq; sordes simplicitatem. Quæ ar-
 ridere viro metuit, aut aliquid aliud id genus face-
 re, ne videatur proterua & audax, nihil ab ea distat,
 quæ ut non videatur unguento caput habere deli-
 butum, etiam oleo abstineat : & ne fucare faciem
 putetur, ne lauet quidē eam. Videmus verò poe-
 tas atque oratores, qui genus loquendi plebeium,
 illiberale, ac malè affectatum vitant, rebus ipsis &
 earum dispositione ac sententiis artificiosa indu-
 stria comparatis delectare ac mouere auditores.
 ita sanè matrona etiam rectè faciet, si omnia super-
 uacanea, meretricia, & ad pompam pertinentia
 fugiat atque repudiet : in eoq; operam ponat, vt
 moralibus & ad vsum vitæ pertinentibus officiis
 maritum demereatur, pulcritudiniq; vitæ cum vo-
 luptate coniunctæ eum adfuefaciat. Si qua tamen
 natura est austera, nihilq; iucundi admixtum ha-
 bet ingenio, neq; vsu vitæ suauior reddi potest : æ-
 quo animo id ferre maritum decet. & sicut Pho-
 cion Antipatro respondit, parum honestà à se rem-
 petenti, Non potes me & amico vti & adulateore:
 ita iudicare de pudica & austera matrona, Non
 posse cum eadem se & vt vxore & vt scorto viue-
 re. Aegyptiæ mulieres maiorum instituto calceis
 non utebantur, vt domi meminissent tempus exi-
 gendum. hodie domi mansuræ sint pleræque, si
 autcos calceos, & armillas, & periscelides, & pur-
 puram atque vniones auferas. Theano tunica se
 amiciens cubitum exeruit. & dicenti quidam, Pul-
 cer hic cubitus est : respondit, Atqui non est pu-
 blicus. cæterum pudicæ non cubitus solum, sed &
 sermo publicus esse non debet, voceq; ad alienos,
 D tanquam parum cōueniente denudatione, absti-
 nendum ei est. in voce enim insunt indicia omnis
 generis animi affectionū. Elcorum Venerem Phi-
 dias fecit, quæ testudinem calcaret: quo signo mu-
 lieres domi sibi degendum esse, feruandumq; si-
 lentium monerentur. nam aut viro, aut per virum
 mulieri loquendū est, neq; indignè ferendum, si
 vt tibicen aliena lingua vocē edit propria graui-
 rem. Diuites & reges cum philosophos in honore
 habēt, & se & eos ornant. philosophi diuites si de-
 merentur, nō gloriam illis addunt, sed sibi ipsis au-
 ferunt. Simili ratione mulieres laudem merentur,
 E cum se maritis submitunt: imperium affectantes,
 plura contra decorum agūt, quàm ipsi viri qui do-
 minium hoc sustinent. Imperare a maritus mulie-
 ri debet, non vt dominus rei quam possidet, sed vt
 animus corpori, iisdem affectibus obnoxius, & be-
 neuolentia deuinctus : vt autem animi est curam
 corporis gerere, non tamen voluptatibus eius in-
 feruire ac cupiditatibus: ita latum esse debet & of-
 ficiosum mariti imperium. Corporum philosophi
 alia aiunt ex partibus deiunctis constare, vt clas-
 sem, exercitum, alia ex compactis, vt domū, vt na-
 uim, alia ex vnitis & in vnā naturam concretis,
 vt animalium. id si huc accommodare libeat, coniu-
 gium quoq; mutuo amantium, ex vnitis constat:
 dotis liberū ve gratia cohærens, ex compactis:
 concubitu solo iunctorū, ex deiunctis quales con-
 tubernio vti quam vitæ cōmunitate rectius cen-
 seas. Sicut a humores phisici dicūt totos totis per-
 misceri: ita oportet, matrimonium contrahentiū,

corpore, op
 fundi. Eten
 coniugum
 nullius rei
 munia iudic
 ris est patri
 crum mittan
 se habere ai
 tio statim s
 tingat aspe
 nosse con
 rum occasio
 benevolent
 si peculiarem
 eam qua is
 deminuat. F
 ab his se ad
 przsidio ind
 ciunt, opera
 liare est, id
 delectari pr
 ueritatis hab
 parentibus c
 suis, & si quie
 viri deferat p
 pud eos, qui
 morem apud
 militibus du
 ciferatione in
 autem eis ip
 dentes itiden
 tacent, silen
 pides inculat
 erat enim
 vocanda, qu
 erant in vol
 ram coniug
 gratia concu
 dii obortum
 Venerē adu
 deri. quod
 hunc sermo
 Distidius qu
 Et thalami
 Constitui.
 Semper quid
 coniugibus c
 in concubitu
 vigeretur d
 bus ipsam in
 etus his mal
 eto nascuntur
 possunt alio lo
 videtur veru
 Me perdid
 verum id not
 & obrectati
 liberibus non
 refaciunt. In
 occludet susu
 bebique in
 amicis in Gra
 neficiis ab ip
 respondisse:
 ro: & cum
 Amantem su

corporā, opes, amicos, familiareſq; inuicem con- fundi. Etenim Romanus legislator lege cauit, ne coniugum alter alteri donaret quicquam: non vt nullius rei participes fierent, ſed vt omnia communia iudicarent. Lepti, quæ Africae vrbs eſt, moris eſt patrii, vt poſtridie nuptiarum ſponſa ad forum mittat petitum ollam. illa verò negat, neq; ſe habere ait: vt nouercalem ſocrus animum initio ſtatim ſponſa experta, ſi quid poſtmodò contingat aſperius, non ferat iniquiore animo. Hoc noſſe conuenit mulierem, & obuiam ire offenſarum occaſioni. petitur autem hæc ex æmulatione beneuolentiæ: cui mederi hac vna ratione poteſt, ſi peculiarem ſibi mariti cõciliet beneuolentiam, eam qua is matrem proſequitur non auertat aut deminuat. Filios matres magis amare videntur, q̃ ab his ſe adiuuari poſſe putant: filias patres, vt ſuo præſidio indigentes. & qui ſe mutuò honore afficiunt, operam dant vt quod alteri maximè familiare eſt, id alter gratum habere, eoq; apprimè ſe delectari præ ſe ferat. Verùm id fortasſe aliquid diuerſitatis habet. Illud ſcitur eſt, ſi mulier mariti parentibus conſpiciatur plus honoris tribuere q̃ ſuis, & ſi quid moleſtum accidit, ſuos id celans ad viri deferat patētes. fidem enim nobis paramus apud eos, quibus nos conſidere oſtendimus, & amorem apud eos, quos diligere credimur. Cyri militibus duces mandauerunt, vt hoſtes cum vociferatione irruentes taciti exciperent, tacentibus autem eis ipſi ſublato clamore occurrerent. Prudentes itidem matronæ viris ex ira vociferantibus tacent, ſilentibus alloquio demitigant. Rectè Euripides inculcat eos qui lyra vterētur ad vini potum. erat enim muſica ad ſedandas iras luſtuſq; potiùs vocanda, quàm ad eneruandum eos qui iam antè erant in voluptate. Vos quoque exiſtimate perperam coniuges facere, qui voluptatis percipiendæ gratia concumbunt, cum verò aliquid iræ & diffidii obortum eſt, ſecubant, neque tum potiſſimum Venerè aduocant, quæ his malis optimè ſolet mederi. quod & Homerus alicubi docet, Veneri hunc ſermonem tribuens:

*Diſidiis quorum longis imponere finem,
Et thalami inſueto iam dudum iungere nexu
Conſtitui.*

Semper quidem & vbique locorum cauendæ ſunt coniugibus offenſiones mutux, maximè autè ne in concubitu incidat opera danda. Quædam cum vrgeretur doloribus partus iſtantis, reclinantibus ipſam in lectum dixit: Et qui poſſit mederi lectus his malis, in quæ in lecto incidit ſed quæ in lecto naſcuntur diſſenſiones, iurgia, iræ, difficulter poſſunt alio loco & tempore aboleri. Hermiones videtur verum eſſe hoc verbum:

Me perdiderunt ad me ventitando mulieres male.
verùm id non ſimpliciter fit, ſed cum diſcordiæ & obtreccationes aduerſus maritos talibus mulieribus non fores duntaxat, ſed aures etiam patefaciunt. Itaque tunc maximè quæ ſapit aures occludet ſuſurris iſtis, ne ignis igni addatur. habebitque in promptu Philippi illud, qui fertur amicis in Græcos eum concitantibus, quod beneficii ab ipſo affectos maledicere ei dicerent, reſpondiſſe: quid ergo agent, ſi malè ipſis fecero? & cum mulierculæ calumniatrices dicent, Amantem ſui te & pudicam vir iniquè tractat:

A καὶ σώματα καὶ χεῖρα καὶ φίλους, καὶ οἰκίους ἀναμιχθῆναι δι' ἀλλήλων. καὶ γὰρ ὁ Ῥωμαῖος νομοθέτης ἐκάλυσε δῶρα δίδου καὶ λαμβάνειν παρ' ἀλλήλων τοῖς γεγαμηκότα, ἕχ' ἵνα μηδενὸς μέγα λαμβάνωσιν, ἀλλ' ἵνα πρῶτα χρὴνὰ νομίζωσιν. Ἐν Λέπτει τῆς Λιβύης πόλει, πάτριόν ἐστι τῆς τὸν γάμον ἡμέρας τὸ νύμφην πρὸς τὸν νυμφίου μητέρα πέμψασαι αἰτεῖσθαι χύβαν· ἢ δὲ οὐ δίδωσιν, ὅσδε φησὶ ἔχειν, ὅπως ἀπ' ἀρχῆς ἔπισημῆναι τῆς ἐκείνης μητρὸς ἡ ὑπερὶ πὶ συμβαίη βραχύτερον, μὴ ἀγρυπνῆ, μηδὲ διακλαίη. τῆτο δὲ γινώσκουσαν τὴν γυναικα γεραπύειν τὴν πρὸς φασιν. ἐστὶ δὲ ζήλοτυπία τῆς μητρὸς ὑπὲρ θυγατρὸς πρὸς αὐτὴν· ἡραπεία δὲ μία τῶν πάθων, ἰδίᾳ μὲν θυγατρὶ πατρὶ πρὸς αὐτὴν, τὴν δὲ μητρὸς μὴ ἀπεισῶν μηδὲ ἐλαττωῶν. τοῖς υἱοῖς δοκεῖ μάλλον ἀγαπᾶν αἱ μητέρες ὡς θυγατρὸς αὐτῶν βοηθεῖν, οἱ δὲ πατέρες τὰς θυγατέρας ὡς δευτέρως αὐτῶν βοηθούτων· ἴσως δὲ καὶ ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους, ὅτε τὸς δὲ μάλλον οἰκίον πατέρων, βουλήται μάλλον ἀσπαζόμενος, καὶ ἀγαπᾶν φανερὸς εἶναι καὶ τῆτο μὲν ἴσως ἀφ' ἑαυτοῦ ἐστὶν, ἐκείνο δὲ ἀσείον, ἀλλ' ἡ γυνὴ μάλλον ἀποκλίνας τῆς ἡμῶν πρὸς τοῖς γυνεῖς τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν ἑαυτῆς βλέπεται, καὶ πὶ λυπῆται, πρὸς ἐκείνοις ἀναφέρουσα, τοῖς δὲ αὐτῆς λαίτανουσα. ποιεῖ γὰρ καὶ τὸ πιεσῶν δοκεῖν, πιεσῶσθαι, καὶ τὸ φιλεῖν, φιλεῖσθαι. τοῖς πρὸς τὸν Κόρον ἔλαλοι παρήγειαν οἱ στρατηγῶν, τοῖς πολεμίοις, ἐὰν μὲν βοῶντες ἐπίωσι, δέχεσθαι μὲν σιωπῆς· ἐὰν δὲ ἐκείνοι σιωπῶσιν, αὐτοῖς μετὰ βοῆς ἀντιελαίωσιν· αἱ δὲ νοῦν ἔχουσαι γυναικες, ἐν ταῖς ὀργαῖς τῶν ἀνδρῶν κεκραγῶτων μὴ ἡσυχάζουσιν, σιωπῶντας δὲ πρὸς λαλοῦσαι καὶ πρὸς ἀμυθούμεναι κελαραμαύουσιν. ὁρθῶς ὁ Εὐριπίδης ἀπὸ τῶν τοῖς τῆς λύρα χρωμένοισι παρ' οἶνον· ἐδὲ γὰρ ὅτι ταῖς ὀργαῖς καὶ τὰ πένθη μάλλον τῶν μοισικῶν πρὸς ἀκαλῆν, ἢ πρὸς ἐκλύειν τοῖς ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὄντας. νομίζετε οὖν ὑμῶς ἀμύρτα εἶναι τοῖς ἡδονῆς ἕνεκα συνηθεύδοντας ἀλλήλους, ὅταν δὲ ἐν ὀργῇ πνιγῶνται καὶ ἀφ' ὀργῆς, χωρὶς ἀναπαυόμενοι, καὶ μὴ τότε μάλιστα τῶν ἀφ' ὀργῆς τῶν πρὸς ἀκαλῶντας, ἰατρῶν οὐσαν τῶν τοῖς οὐρανῶν ζῆναι ὡς ποῦ καὶ ὁ ποιητὴς διδάσκει, τῶν Ἡραίων ποιῶν λέγουσαν,

- καὶ σφ' ἀκείλα νείκεα λύσω

Εἰς θυγατρὶ ἀνέστα οὐ φθίωμαι φιλότιμῳ. Αἰεὶ μὲν δὲ καὶ πρὸς ἀκαλῶν φθίωσιν τὸ πρὸς κρῆναι παρ' ἀνδρῶν τὴν γυναικα, καὶ τῆς γυναικὶ τὸν ἀνδρα, μάλιστα δὲ φυλάττεισθαι, τῆτο ποιεῖν ἐν ταῖς σωματικαῖς παύσεσσι καὶ συνηθεύδων. ἢ μὲν γὰρ ὠδίνου-

Εσα καὶ διεροσῶσα πρὸς τοῖς κεκακῶντας αὐτῶν ἔλεγε, πῶς δὲ αἰὶ ἡ κλίνη ταῦτα γεραπύειν οἷς ὅτι τῆς κλίνης, πρὸς ἐπέσειν αἰ δὲ ἡ κλίνη γυναικα ἀφ' ὀργῆς καὶ λαιδοῦς καὶ ὀργῆς, οὐ ράδιόν ἐστιν ἐν ἄλλῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ ἀφ' ἑαυτῶν. Ἡ Ἐρμιόνη δὲ πὶ λέγειν ἀληθῆς, λέγουσα,

Κακῶν γυναικῶν εἰσοδὸν μ' ἀπόλεσαν. τῆτο δὲ οὐχ ἀπλῶς γινόμενόν ἐστιν, ἀλλ' ὅταν αἱ πρὸς τοῖς ἀνδρα ἀφ' ὀργῆς καὶ ζήλοτυπία ταῖς τοιαύταις γυναιξὶ μὴ ταῖς θυρας μόνον ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀκρας ἀνοίγωσι. τότε οὖν δὲ μάλιστα τὴν νοῦν ἔχουσαι ἀποκλείειν τὰ ὅσα, καὶ φυλάττεισθαι τὸν ψιθυρισμόν, ἵνα μὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ γῆναι καὶ πρὸς ἀκαλῶν ἐχθρῶν τῶν Φιλίππου. λέγεται γὰρ ἐκείνος ὑπὲρ τῶν φίλων παρεξωρόμενος ὅτι τοῖς Ἑλλήνας ὡς δὲ πάροντας καὶ κακῶς αὐτὸν λέγοντας, εἰπεῖν, Τί οὖν, αἰ καὶ κακῶς ποιῶ μὲν αὐτοῖς; ὅταν οὖν αἱ ἀφ' ὀργῆς ἀλάλοσθαι λέγουσιν ὅτι λυπεῖ σε φιλοῦσθαι ὁ ἀνὴρ καὶ σὺ φρονούσθαι,

Τί οὖν ἀνὴρ καὶ μισθὸν αὐτὸν ὀφείλει καὶ ἀδικεῖν; Ὁ τὸν δρᾶ-
 πέτιον ἰδὼν δὲ χρόνου, καὶ διώκων, ὡς κατέφυγε φθάρτας
 εἰς μύλωνα. Ποῦ δὲ αὐτὸν (εἶπεν) σὲ μᾶλλον ὄρεῖν ἐβουλή-
 θην ἢ εἰς αὐτὰ; γυνὴ τίνω δὲ ζηλοτυπία ἀπόλειψιν
 γραφῆσα, καὶ χαλεπῶς ἔχουσα, λεγέτω πρὸς ἑαυτὴν, Ποῦ
 δὲ αὐτὴν ζηλοῦσα με μᾶλλον ἢ δειήν θεασαμένη, καὶ τί ποιούσα
 ἢ λυπομένη καὶ τριτάτου πρὸς τὸν ἀνδρα, καὶ τὸν οἶκον
 αὐτὸν καὶ τὸν γάλαμον προσημύω; Ἀθῆναίῳ δὲ τρεῖς ἄλλοι
 ἰερεῖς ἀγροῖσι, πρὸς τὸν Σκίρρον, τὸ παλαιότατον τῶν ἀπο-
 ρων ὑπόμνημα, δὲ ἄλλοι ἐν τῇ Πραεῖα, πρὸ τῶν Πέ-
 λιν τὸν καλούμενον Βουζύγιον τούτων ἢ πρῶτων ἰερώτα τίς ὄσιν
 ὀγαμήλιος ἀπόρος καὶ ἄεθλος ἐπὶ παιδῶν τεχνῶσι. καλῶς δὲ
 Ἀφροδίτῃ ὁ Σοφοκλῆς ἀκέρτων Κυθέρην προσήγορε-
 σε. διὸ δὲ μάλιστα τούτω χρῆσθαι μετ' ἀλφειάς τ' ἀνδρα καὶ
 τ' γυναικα, τ' ἀνέρον καὶ τ' ἀνόμονον πρὸς ἑτέροις ἀγαθόντας
 ὀμιλίαν, καὶ μὴ ἀπειροῦσθαι ἐξ ὧν ὁσδὲν αὐτοῖς φύεαι θέλου-
 σιν, ἀλλὰ καὶ ἡγήται κερτὸς, ἀγνώριται καὶ ἀποκρύπτεισι.
 Γοργίου τὸ ῥήτορος ἀναγνόντες ἐν Ὀλυμπία λόγον πρὸς ὁ-
 μοιοῦσας τοῖς Ἕλλησιν, ὁ Μέλαγχος, Οὗτος ἡμῖν (εἶπεν) συμ-
 βουλεύει πρὸς ὁμοιοῦσας, ὅς αὐτὸν καὶ τὴν γυναικα καὶ τ' θερά-
 πωναν ἰδία βεῖς ὄντας ἰμοιοῦν οὐ πέπτερον. ἴω γὰρ, ὡς ἔοικε,
 τίς ἔρωσ τὸ Γοργίου καὶ ζηλοτυπία τῆς γυναικὸς πρὸς τὸ
 θεραπεινίδιον. δὲ τίνω ἡμοιοῦμενον τὸν οἶκον εἶδεν τὰ μέλ-
 λον πρὸς ἀμύροσθαι καὶ ἀρεθῶν καὶ φίλους. μᾶλλον γὰρ ἔοικε τὰ
 τῶν γυναικῶν ἢ τὰ πρὸς γυναικας ἀμύροσθαι λαοτά-
 νειν τοῖς πολλοῖς. Τὸν ἀγροῦσιν ὀδμη μύρων ἐκταράσθαι
 καὶ μάχεσθαι λόγους· εἰ οὐτὰρ τὰς γυναικας ἀρεθῶν καὶ
 πρὸς ἀρεθῶν ὑπὸ μύρων στωέβαινε, δὲ ἴδον ἴω μὴ ἀπέχεσθαι
 μύρου τοῖς ἀνδρας, ἀλλὰ δι' ἡδονῆν αὐτῶν βραχέια, ἔτω κα-
 χουμῆας πρὸς ἑαυτῶν. ἐπεὶ τίνω αὐτὰ πάροισιν οὐ μνηστο-
 μύρων τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ στυγνομῶν ἐταίρας, ἀδικεῖ ὄσιν
 ἡδονῆς ἕνεκα μικρῶς, ὅτι τούτῳ λυπεῖν καὶ στωέσθαι
 τὰς γυναικας, καὶ μὴ κατὰ τῶν μελίτηας, ὅτι δοκῶσι
 διεχεράνειν καὶ μάχεσθαι, τοῖς μετὰ γυναικῶν γνομήνοισι,
 ἀγροῖσι καὶ καθαρῶντας ἑτέρων στωοῖσας, πρὸς ἑαυτῶν
 γυναικῶν. Οἱ πρὸς ὄντες ἐλέφασιν ἐαθῆτα λαμπερῶν οὐ
 λαμβάνουσιν· ὁσδὲ φοινικίδας, οἱ αὐτοῖς· ἀρεθῶν
 νεταί γὰρ ὑπὸ τῶν χρωμάτων τούτων μάλιστα τὰ ζωα. τὰς
 δὲ πρὸς φασὶ πρὸς τὸν μύρον ἐκταράσθαι πρὸς
 τὰ πασι, καὶ ἀρεθῶν ἑαυτῶν. ἐπεὶ τίνω καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ
 μὲν ἐαθῆτας κακίνας καὶ πορφυρῶς ὄρωντες διεσπασθῶσι
 σιν, οἱ δὲ κυμβάλοισι καὶ τυμπάνοισι ἀρεθῶνται, πρὸς ἑαυτῶν
 χροσθῶν τούτων τὰς γυναικας, καὶ μὴ πρὸς τὴν μηδὲ παρ-
 ξύειν τοῖς ἀνδρας, ἀλλὰ στωεῖν μετ' ἀρεθῶν καὶ πρὸς ὁ-
 πητος; γυνὴ τις πρὸς τὸν Φίλιππον ἀχρῶσθαι ἐφελχόμενον
 αὐτῷ, Ἀφες με, εἶπε· πᾶσα γυνὴ τὸ λύχρου ὄρεντος
 ἢ αὐτῆ ὄσιν. τούτῳ πρὸς τοῖς μοιχικοῖς καὶ ἀρεθῶν εἶρηται
 καλῶς· τίω ἢ γαμετῶν δὲ μάλιστα τὸ φῶτος ὄρεντος εἶ-
 ναι μὴ τ' αὐτῷ τῶν τυχούσας γυναικῶν, ἀλλὰ φαίνεσθαι, τὸ
 σώματος μὴ βλεπομένη, ὅσα φρον αὐτῆς καὶ ἴδον τὰ ἀνδρῶν
 καὶ τεταγμένοι καὶ φιλόσοφον. Ὁ Γλάτων τοῖς πρὸς ὄντας
 μᾶλλον παρῆνδ ἀρεθῶν τοῖς νέοις, ἵνα κακεῖνοι πρὸς αὐ-
 τοῖς ἀδῆμονοῖς ἔχουσιν. ὅπου γὰρ ἀναγεμῶσιν ἔρεθοντες, ἔδε-
 μίαν ἀδῶ τοῖς νέοις ὁσδὲ ἀρεθῶν εἶνεσθαι. τούτου δὲ με-
 μνημένον τὸν ἀνδρα, μηδὲνα μᾶλλον ἀρεθῶν τῆς γυναικὸς,

Palmer.

A Quid ergo, dicet, fiet si odisse eum & iniuriis affi-
 cere inciperem? Fugitium quidam seruum aliquā-
 to post tempore cum vidisset, & insequeretur, isq;
 in pistrinum profugisset, Non erat, inquit, locus v-
 bi te mallet inuenire quàm hic. Ita mulier quoq;
 diffidii libellum medians ob obrectationē : seq;
 afflicta, ita secū dicat: quid verò rivalis mea ma-
 iore cum voluptate cernat, quàm sic me excrucia-
 ri, & cum viro diffidere, domumq; eius & thala-
 mum deserere? Athenienses tres arationes sacras
 obeunt. vnam in Sciro, antiquissimæ sciretis moni-
 mentum: secundam in Raria: tertiam sub ipsa vr-
 be, quam à iugo boum Buzigium nuncupant. His
 omnibus sanctior est aratio atq; satio procreand-
 rum liberum. & Venerem Sophocles præclare vo-
 cavit fertilem Cytheream. itaq; huic maximè cum
 cautione est danda opera viro & mulieri, abstinē-
 dumq; incestis & contra leges pugnantibus con-
 fuetudinibus, neq; feminandum vnde nihil nasci
 velint, aut si quis existat fructus, eius pudeat & oc-
 cultetur. Gorgia oratore Olympiæ orationem re-
 citante, qua concordiam Græcis suadebat, Me-
 lanchius: Hic, inquit, nobis de concordia consiliū
 dat, qui sibi ipsi, vxori, & ancillæ, tribus duntaxat
 priuatim hominibus, concordiam non persuasit.
 videbatur enim amare ancillam Gorgias, & ancil-
 læ ea de causa obrectare vxor. Ergo probè concin-
 natam habeat familiam oportet, qui concionē aut
 amicos concinnare conatur. facilius enim mulie-
 rum peccat a vulgus fallant, quàm quæ ipsi aduer-
 sus eas delinquimus. Felem aiunt vnguentorum
 odore ad insaniam redigi. eodem modo si vnguē-
 tis mulieres afficerentur, flagitium vtique esset nō
 abstinere vnguentis viros, sed exiguæ voluptatis
 causa tantam pati illis euenire miseriam. Quan-
 do igitur mulieres ad insaniam adigit nō vnguē-
 ti vsus, sed maritorum cum meretricibus coitus:
 profectò iniustum est, voluptatis gratia paruæ,
 tantum doloris atque perturbationis vxori infer-
 re: ac non potius purum intactumq; ab omnibus
 aliis mulieribus ad vxorem accedere: sicut ad a-
 pes solemus, quas creditum est iritari & pugnare,
 si quis re cum muliere habita aggrediatur. Qui ad
 elephantos accedunt, splendido: qui ad tauros pu-
 niceo vestitu non vtuntur, quòd his coloribus a-
 nimalia ista in rabiem vertuntur. tigres tradium
 est tympanorum circum pulsatorum sonitu om-
 nino in furorem conici ac diueller seipsas. Cum
 itaq; viri quoque sint, quibus coccinæ & purpu-
 reæ vestis conspectus sit molestissimus, aut qui
 cymbala & tympana ægrè ferant: quid habet dif-
 ficultatis abstinere his mulieres, neq; perturbare
 aut iritare maritum, sed placidè & constanter cum
 eo degere? Mulier quædam Philippo inuitam se
 trahenti, Missam me fac, ait: sublata enim lucerna
 quæuis mulier cuiusuis est similis. id rectè dictum
 est in adulteros & libidinosos. Matrona verò ma-
 ximè extincta lucerna debet non cuiusuis mulie-
 ris similis esse: sed cum corpus cerni nequit, elu-
 cere pudicitia eius, vnus viri studium, modestia-
 que & amor. Plato senes hortabatur, vt coram
 adolescentibus verecundè agerent, vt sic reuere-
 ri senes illi discerent. vbi enim inuerecundè se
 gerunt senes, ibi nullam censebat adolescenti-
 bus verecundiam ingenerari posse. Hoc me-
 moria tenere maritus debet, neque vllibi ma-
 gis quàm apud vxorem verecundiam adhibere,
 sentiens

fentens ei
 aut impudi-
 xorem aue-
 qui iubeat
 sese ipse de-
 dem, Euri-
 lim quæ ad-
 tem, Polli-
 peruacane-
 rebus vi-
 inducend-
 phaleris ac-
 nim potest
 in medio ob-
 dem atate i-
 monstrant-
 ornatuos, &
 tis capere pe-
 verò instar
 cumque de-
 loquendoq;
 dicta reddid-
 Namq; et
 villa apud
 autem sic iu-
 viri, si mulie-
 magistrum
 rum ac pule-
 nre id præci-
 studijsq; ani-
 mirum salta-
 magicis in-
 tonicis Xer-
 bus. Quod
 cturam pe-
 ridebit mu-
 sint. quip-
 perceperit
 fali perita
 ne luna: c
 pore luna i
 licibus, p
 re. Equid
 absque viri
 mes autem
 pis humor
 quoa viri
 contrahatu
 concipian
 sese opini-
 tos gignūt.
 be, vt sapi-
 te dicta tib
 habeto vo-
 bis percepi
 mulieres o
 tem, in ad-
 impenfa.
 nes, aut a
 sci, ijsque
 pecunia.
 linæ, & G
 elæz quæ
 scz, & Co
 lustris fan
 ijsque te o
 sam atque

fentiens ei thalamum scholam esse aut modestiæ aut impudicitæ. Qui autem ab ijs voluptatibus vxorem auertit, quibus ipse fruitur, perinde agit ac qui iubeat mulierẽ cõtra hostes depugnare, quibus sese ipse dederit. De ornatus verò studio, te quidem, Euridyce, legere, ac memoriæ mandare velim quæ ad Aristillam scripsit Timoxenes. tu autem, Polliane, noli putare vxorem sibi à cultu superuacaneo & sumptuoso temperaturam, si in alijs rebus videat te sumptui indulgere, & gaudere auro inducendis poculis, ædibus pictura, mulis & equis phaleris ac tegminibus pretiosis ornando. Non enim potest gynæceo luxuria sumptuosa eijci, quæ in medio obuersatur virorum conclauis. Ac tu quidem ætate iam ad philosophiam matura, ijs quæ demonstrantur ac cum apparatu docentur mores exornatos, & eam ob rem cum ijs, ex quibus utilitatis capere potes aliquid, versare ac colloquere. apud verò instar optima quæque vndique colligens, tecumque dõmum ferens, mulieri tuæ imperti, colloquendoque amica ei & familiaria optima quæque dicta reddito.

Namq; es ei pater & frater, venerandaq; mater:

vt illa apud Homerum de suo marito dicebat. ego autem sic iudico, non minus facere ad dignitatem viri, si mulier eum suum præceptorem, philosophũ, magistrumq; appellet, rerum quidem diuinissimarum ac pulerrimarum. Huius enim modi disciplinæ id præcipuum habent, quod ab ineptis rebus studijsq; animos mulierum abducunt. pudebit nimirum saltationis mulierem geometriæ gnaram, & magicis incantationibus se capi non patietur, Platonice Xenophonteisque incantata disputationibus. Quod si qua erit, quæ se de cælo Lunam detracturam polliceatur, stultitiam imperitiamque deridebit mulierum, quæ ista sibi persuaderi passæ sint. quippe non rudis astrologiæ, & quæ auditu perceperit, quo pacto Aganice filia Hegetoris Thestali perita pleniluniorum in quibus deficit lumine luna: cum præcepisset ratiocinatione quo tempore luna in umbrâ illapsura foret, imposuerit mulieribus, persuaseritque se lunam cælo detraxere. Equidem nunquam auditum est mulierem absque viri consuetudine prolem edidisse. informes autem fœtus ac carnis moles quæ ex corruptis humoribus in vteris coeunt, molas vocant. quod vitij cauendum est ne in animis mulierum contrahatur: qui nisi femina honestæ doctrinæ concipiant & instituantur virorum opera, ipsi ex sese opiniones absurdas, affectusque prauos multos gignunt. Tu verò Eurydice in id maxime incumbere, vt sapientum præstantiumque hominum scite dicta tibi reddas familiaria, semperque in ore habeto voces istas, quas virgo etiamnum è nobis percepisti, vt & virum exhilares, & apud alias mulieres ob ornatum ita multiplicem, ita decentem, in admiratione sis, præsertim nulla partum impensa. Nam diuitis alicuius mulieris vniones, aut alicuius peregrinæ sericas vestes adipisci, ijsque te ornare non possis, nisi magna emas pecunia. sed Theanus ornamenta, & Cleobulina, & Gorgus quæ Leonidæ fuit vxor, & Timoclaæ quæ Theagenis soror, & Claudix illius priscæ, & Cornelix Scipionis sororis, aliarumque illustribus famæ mulierum gratis licet tibi sumere, ijsque te condecorare, vitamque viuere gloriosam atque felicem. Si enim Sappho ob carminum

ως τῆ θαλάμου αὐτῆ διδασκαλίου ὑπαζίας ἢ ἀρχαίας γησομίδου. ὃ ἵ τῆ αὐτῆ ἠδονὰν αὐτὸς μὲν ἀπολαύων, ἐκείνῳ δὲ ἀποβέπων, ὅθεν ἀμφέρει τῆ κελύοντος ἀμφιμάχου τῆ γυναικὸς πρὸς τὸς πολέμους, οἷς αὐτὸς εἰαυτὸν παρέδωκε. πρὸ δὲ φιλοσοφίας οὐ μὲν, ὡς Εὐρυδικῆ, τῆ πρὸς Αἰεὶς ὑλλοῦ τὸ Τίμοξενος γερραμίδου ἀγνοῦσα πειρῶν δὲ μνημονεύειν· οὐ γὰρ ὅστις Πολλιάδῃ, μὴ νίμιζε πειρῶν ἀφ᾽ ἑξῆς τῆ γυναικὸς καὶ πολυτελείας, ἀλλ' ὅστις μὴ κατὰ φρονῶντα τούτων ἐπέτερος, ἀλλὰ καὶ χαίροντα χρυσάσειν ἐκ παλαιῆ, καὶ γραφῆς οἰκιματίων, καὶ χλιδῶσιν ἠμίμων, καὶ ἰσπῶν πειρῶν οὐ γὰρ ὅστις ἐξελάσται τῆς γυναικωνίπιδος ἐν μέσῃ τῆ ἀνδρῶνίπιδι τῶ πολυτελείῃ ἀναφροσύνη. καὶ οὐ μὲν ὡς ἔχων ἠδὲ φιλοσοφῆν, τοῖς μετ' ἀποδείξεως καὶ κατασκήνης λεγόμενοις ἐπιτήσκει δὲ ἦτος, ἐντυλχόμεν πηλοσάζων τοῖς ὠφελούσι· τῆ δὲ γυναικὸς πρὸς τὸν δὲ χρῆσιμον σιωπῶν, ὡς πρὸς αἰ μέλιτι, καὶ φέρων αὐτὸς ἐν σαυτῇ, μεταδίδου καὶ πρὸς ἀλλήλους, φίλοις αὐτῆ ποιῶν καὶ σωήτης τῆ λόγων πρὸς ἀρίστους. πατὴρ μὲν γὰρ ἐστὶ αὐτῆ καὶ πότνια μήτηρ, ἠδὲ κασιγνήτος οὐκ ἦτον ὃ σερμὸν ἀκούσας γαμετῆς λεγούσης, αἴερ, ἀλλὰ οὐ μοι ἐστὶ κασιγνήτης καὶ φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος τῆς καλλίστης καὶ θεοτάτης. τῆ δὲ τοιαῦτα μαθήματα πρὸς τὸν ἀφ᾽ ἑξῆς τῆ γυναικὸς ἀγνοῦσα γὰρ ὄρχεσθαι γυνὴ γεμεῖν μαθήσασα, καὶ φαρμάκων ἐπιπέρας οὐ πρὸς δέξεται, τοῖς Πλάτωνος ἐπαδιδύμη λόγους, καὶ τοῖς Ξενοφάντος. ἀλλ' ὅστις ἐπαγγέλλεται καθαρεῖν τῶν σελιῶν, γελᾷσεται τῶ ἀμαθίᾳ καὶ τῶ ἀβελτηρίᾳ τῆς τοιαῦτα πεισομῶν γυναικῶν, ἀερολογίας μὴ ἀπὸ τῆς ἔχουσα, καὶ πρὸς Αἰεὶς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἠγῆτος τῆ Θεσσαλῶν θυγατρὸς, ὅτι τῆς ἐκλειπτικῶν ἐμπειροῦ οὐσα πορσελιῶν, καὶ πρὸς αἰεὶς τῆς ἠγῆτος ἐν ὧ συμβαίνει τῶν σελιῶν ὑπὸ τῆς σκιάς ἀγνοῦσα, παρεκρούετο καὶ σωπέπειθε τῆ γυναικὸς ὡς αὐτῆ καθαρεύουσα τῶν σελιῶν. Παιδίον μὲν γὰρ ὅθεν μία ποτὲ γυνὴ λέγεται ποιῆσαι δίχα κρινωίας ἀνδρὸς, τῆ δὲ ἀμορφα κήματα καὶ ἀρχαίδη καὶ σύρασιν ἐν εἰαυτοῖς ἐκ ἀφροσύνης λαμβάνοντα, μύλας καλῶσι. τῆ δὲ φυλακτέον ἐν ταῖς ψυχῆς γίνεσθαι τῆ γυναικῶν. ἀλλ' ὅστις λόγων χρῆστων ἀπέρματα μὴ δέχονται, μηδὲ κρινωίας παιδείας τοῖς ἀνδράσιν, αὐτὰ καὶ αὐτὰς ἀποπα πολλά καὶ φάλα βουλόματα καὶ πάθη κύοισιν. Σὺ δὲ, ὡς Εὐρυδικῆ, ἐμάλις πειρῶ τοῖς τῆς ἠγῆτος καὶ ἀγαθῶν ἀποφθέγμασιν ὀμιλεῖν, καὶ ἀφ᾽ ἑξῆς αἰεὶ τῆς φωνῆς ἔχων ἐκείνας ὧν καὶ παρῆνος οὐσα παρ' ἡμῶν ἀεὶ λαμβάνουσιν ὅπως ἀφροσύνης μὲν τῆ ἀνδρῶν, θαυμάζει δὲ ὑπὸ τῆς ἀγῆτος γυναικῶν, οὕτω χρῆσιμον πρὸς τῆς καὶ σερμῶν ἀπὸ μηδενός. τοῖς μὲν γὰρ τῆς πλοοσίας μὲν γαίτας, καὶ τῆς δὲ τῆς ξείνης σερμῶν λαβεῖν οὐκ ἐστίν, ὅθεν πρὸς τῆς δὲ μὴ πολλοῦ πρὸς αἰεὶς τῆς Θεσσαλῶν χόσμια, καὶ Κλεοβουλίνης, καὶ Γοργῶς τῆς Λεωνίδου γυναικὸς, καὶ Τιμοκλείας τῆς Θεογῶν ἀδελφῆς, καὶ Κλαυδίας τῆς παλαγῆς, καὶ Κορνηλίας τῆς Σκιπίωνος, καὶ ὅσα ἐχρῶντο θαυμασῆ καὶ πειροῦται, ταῦτα δὲ ἐξῆς πρὸς αἰεὶς τῆς πρὸς αἰεὶς καὶ χρῆσιμον μὲν αὐτοῖς, ἐπὶ δὲ ὡς ἀμα βιοδὸν καὶ μακαρίως. εἰ γὰρ ἡ Σαπφῶ δὲ τῆ ἐν τοῖς μέλεσι καλλιγραφίᾳ ἐφρονεῖ τηλικούτων, quæ pangebatur elegantiam, tam magnifice de se ipsa sensit,

ὥστε γράψαι πρὸς ἕνα πλοιοῖδον, Κατθανούσα ἢ κείσεται, ὅσδε ἕως μνημοσύνα σθέν' ἔσεται. οὐ γὰρ μετέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίης· πῶς οὐχί σοι μάλλον δέξεται μέγα φρονήν ἐφ' ἑαυτῇ καὶ λαμπρὸν, ἀλλ' μὴ τῶν ῥόδων, ἀλλὰ τῶν καρπεῶν μετέχεις ὧν αἰμοῦσαι φέρονται καὶ γαμίζονται τοῖς παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν θαυμαζοῖσιν;

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ἐπιτὰς ἑφῶν συμπόσιον.

καὶ ἐπιτὰς

HΠΟΥ πρὸς ἕνα πλοιοῖδον, ὃν Νικαρχε, πολὺ σθένος ἔχων, τοῖς πρῶτοις καὶ πᾶσαν ἀσάφειαν, εἰ νῦν ὅτι πρὸς φάτοις οὕτω καὶ νεαροῖς λόγοι ψευδεῖς συγγέντες ἔχουσι πίστιν. οὐτε γὰρ μόνον, ὡς ὑμεῖς ἀκηκόατε, τῶν ἐπιτὰς γέροντες συμπόσιον, ἀλλὰ πλείονων ἢ δις ἑσάτων· ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ἠμίλῳ, σιωπῆς καὶ ὧν Περειάδρου Διὰ τὴν τέχνην, ξένος ἢ Θάλης, (παρ' ἐμοὶ γὰρ κατέλυεν ὁ δῆμῳ Περειάδρου κελύσαντος) οὐτε τοῖς λόγοις ὀρθῶς ἀπεμνημόνευσεν ὅσπερ καὶ ὑμῖν διηγεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς εἰσὶν, ὅσδε ἕως τῶν πρῶτων γέροντων. ἀλλ' ἐπεὶ σχολήτε πάρεσι πολλῇ, ἢ ὅ γε ἄλλοις ἐξήγησεν ἑξήσασθε τὴν ἀναβολὴν τῶν λόγων, πρὸς ἑαυτοῖς ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἀπὸρρα διηγήσεσθε. Παρεσθλάκει μὲν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πόλει τὴν ὑποδοχὴν ὁ Περειάνδρος, ἀλλ' ἐν τῇ πόλει τῇ Λεχαμονεστιασίᾳ, πρὸς τῆς Ἀφροδίτης ἱερῶν, ἧς καὶ ἡ θυσία. μετὰ γὰρ τὴν ἑρώτα τῆς μητρὸς αὐτῆς πρὸς ἐμὴν βίβλον ἐχρῆσθαι, οὐ τεθυκῶς τῇ Ἀφροδίτῃ, τότε πρὸς τὸν ἐκ Ἰωνῶν ἐνυπνίων τῆς Μελισσῆς, ὡρμησε ἡμῶν καὶ θεραπείαν τὴν ἑόν. τῶν ἢ κεκλημένων ἐκαστῶ σιωπῶν ἐχρῆσθαι κεκορημένη πρὸς ἡμῶν καὶ γὰρ ὡς ἔλεγε καὶ τὴν ὁδὸν ἀπαύσαν ὑπὸ πλήθους ἀμαξῶν καὶ ἀνδρῶν ἄλλοι θαλάσσης κενιορτὸς καὶ γόρυκος κατεῖχεν. ὁ μὲντοι Θάλης ὁ ζῆλος ὅτι πᾶσι θύραις ἰδῶν καὶ μειδύσας ἀφῆκεν. ἐβαδίζοντι αὖ ἐκ τῆς πόλεως Διὰ τῶν χωρίων καθ' ἡσυχίαν, καὶ μὴ ἡμῶν τρίτος ὁ Ναυκρατίτης Νειλόξενος, ἀνὴρ ὀπίθην καὶ τοῖς πρὸς Σόλωνα καὶ Θάλητα γερωνῶς ἐν Αἰγύπτῳ ἐσυνήθη. ἐπὶ τῷ ἑσθλῷ πρὸς Βιδυτα πάλιν ἀπεσαλμύρος· ὧν ἢ γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ ἡδὲ, πλὴν ὑπονοεῖ πρὸς βλάβην δούτερον αὐτῷ χρομίζεῖν ἐν βιβλίῳ καὶ ἀσέσημα σμένον. εἶρητο γὰρ, εἰ βίας ἀπαρρῶσειεν, ὅτι δειξάτω τοῖς σοφωτάτοις Ἑλλήνων. Ἐρμῆμον ὁ βιβλίον (ὁ Νειλόξενος ἔφη) μοι γέροντες, ἐν τῷ θαλασπῶν ἀπὸρρα ὑμᾶς, καὶ χρομίζω ὁ βιβλίον, ὡς ὅσπερ, ὅτι ὁ δειπνον. ἄμα ἢ ἡμῖν ἐπεδείκνυε. καὶ ὁ Θάλης γελῶσας, εἰ καὶ ἐν, (εἶπεν) αὐτῶν εἰς Περειάδου. Διὰ λυσε γὰρ ὁ βίας ὡς διέλυσεν αὐτὸς ὁ πρὸς τὸν. Τί ἢ (ἔφη) ἐγὼ ἐγὼ ὁ πρὸς τὸν; Ἐρεῖον (εἶπεν) ἐπεμψεν αὐτῷ, κελύσαντες ὁ πρὸς τὸν δέξοντα καὶ γερωνῶτατον ἀποπέμψαι κρέας. ὁ ἢ ἡμέτερος. ὁ καὶ καλῶς τὴν γλώττην ἐξελών ἐπεμψεν· ὅθεν ἀδοκίμησεν δῆλός ἐστι καὶ θαυμαζομένης.

ster præclare, linguam exactam ad regem perferri curavit: quæ ei res magnam gloriam admirationemq; peperit.

ut ad diuitem quandam sic scribere non dubitauerit:

*Te simul lethum rapiet, iacebis,
Nec suo quisquam celebrabit ore:
Particeps non es quoniam rosarum
Pieriarum.*

cur non aliores tibi liceat ducere spiritus, quæ nori largiunturque ijs qui doctrinam & philosophiam

PLVTARCHI

septem sapientum Conuiuium.

DIOCLES.

MAGNAS nimirum tenebras, Nicarche, ingentemq; obscuritatem rebus offunderet temporis longinquitas, quâdo iam nunc falsis sermonibus compositis de rebus quarum recens adhuc memoria est, fides adhibetur. Nam neq; septem tantummodo illi, sicuti vobis narratum fuit, conuiuio interfuerunt, sed numerus hominum duplo istius maior, quorum vnus ipse quoq; fui, ob artis vsus familiaris Periandro, & Thaletis (qui iussu Periandri apud me diuerterat) hospes: & quicumq; fuit qui sermones conuiuarum rerulit, (quem quidem satis apparet non fuisse in conuiuio præsentem) male rem is exposuit. Sed quoniam ocio abundamus, neque senectus idonea cauere sponsione de differenda in aliud tempus narratione potest, ita vobis cupientibus rem totam ab initio enarrabo. Conuiuium Periander apparauerat non in vrbe ipsa, sed in cœnaculo, quod in Lechæo est iuxta templum Veneris, cui etiam sacrificabatur. Cum enim ab eo tempore quo ipsius mater ob amorem è vita sese subduxerat, Veneri rem sacram nunquam fecisset: tunc primum quibusdam Melissæ adductus somnijs eam sacrificio placare instituerat. Proinde vocatorum vniciuique bigæ præclare exornatæ adducebantur. ætatis enim tum erat, totamque vsque ad mare viam ob curvum hominumque multitudinem puluis tumultusque occupabant. Cæterum Thales bigas apud ostium conspicatus, leni cum risu dimisit. Itaque ambulauimus via per agros diuersa tranquillitatem consecrati, tertiusque vnâ nobiscum Næloxenus Naucratis, vir egregius, & cui in Ægypto cum Solone ac Thalete fuisset familiaritatis vsus. is tum denuo ad Biantem erat missus, neque causas legationis suæ ipse norat, nisi quod in libello suspicabatur se ei alteram quæstionem sigillo munitam portare: mandatum enim erat, vt si Bias abnueret, sapientissimis Græcorum aperiret. Ac mihi quidem, aiebat Niloxenus, codicilli hi (simulque libellum nobis ostendebat) insperatum hoc lucrum opportune obijciunt, vt hoc in loco vniuersos vos inueniam. defero enim, vt vides, ad cœnam. Ibitum Thales ridens, Si quid, inquit, mali est, Prienam referas. soluet enim Bias, sicut & priorem soluit ipse quæstionem. Quid, inquam, id erat quæstionis? Victimam, ait Thales, miserat ad eum Amasis Ægypti rex, iubens exemptam ex ea optimam ac pessimam carnem sibi mittere. at non

Non hoc regum quodam tu...
fospicit, Pyramidi...
strumentum...
quam iaci...
diciu duo...
altitudin...
propon...
habere...
in reges m...
relata tua...
qui interro...
les insolent...
sumque al...
nunciauer...
cicribus...
hil minus...
quaquam...
quidem, a...
lum dictu...
natorum...
habiturus...
hoc dictu...
adolescens...
cam ferij...
que ergo &...
qui oblatu...
folus domi...
aturus erat...
mihi vider...
circumve...
adhuc ve...
num prud...
Thraſybu...
fionem su...
nim disc...
& hordei...
tyrannum...
Quippe m...
pensantur...
dem bonis...
maior imp...
sto quatu...
ouibus, eq...
nimvero h...
hil ad rem...
inquirere...
bus, nisi fo...
inuitati su...
toto ante a...
ret per ocu...
venire. E...
probè cœ...
difficilius...
potis curio...
Qui enim...
dum ad cœ...
que aliqui...
vt occasio...
gem velin...
tiosum au...
phas confi...
importun...
& cibi, tu...
dit. conce...